

۳ دوست و ۳ دشمن انسان از منظر امیرالمؤمنین (ع)

آیت‌الله ری‌شهری در درس تفسیر خود دوستی با کفار را یکی از عوامل غضب الهی عنوان و به سه دوست و سه دشمن انسان از منظر امام علی (ع) اشاره کرد.

همشهری آنلاین: آیت‌الله ری‌شهری در درس تفسیر خود دوستی با کفار را یکی از عوامل غضب الهی عنوان و به سه دوست و سه دشمن انسان از منظر امام علی (ع) اشاره کرد.

به گزارش فارس، آیت‌الله محمد محمدی ری‌شهری در جلسه درس تفسیر قرآن در مصلاي بزرگ ری، در تفسیر آخرین آیه سوره مبارکه «حمد» گفت: از نظر قرآن کریم و اسلام، دوستی با کفار دوستی با کفار گناه و عامل غضب الهی است. دوستی با کفار تنها مسأله تفسیری نیست بلکه یک موضوع اخلاقی، سیاسی و اجتماعی است. نه عقل به انسان اجازه می‌دهد با هر کس که مایل است دوست یا دشمن شود و نه اسلام.

مشروح سخنان آیت الله ری‌شهری مفسر قرآن در ادامه آمده است.

انواع دوستی در اسلام

در اسلام پنج نوع دوستی داریم؛ دوستی واجب، حرام، مستحب، مکروه و مباح.

دوستی با خدا، پیغمبر (ص) و اهل بیت (ع) واجب است. دوست داشتن مقدمات دارد اگر آن‌ها حاصل شد دوستی حاصل می‌شود و اگر مقدمات حاصل نشد دوستی در دل انسان تحقق پیدا نمی‌کند. اگر کسی خدا را بشناسد نمی‌تواند دوستش نداشته باشد.

دوستی مؤمن با برادر و خواهر دینی خود یا دوستی با علما، افراد خیرخواه و نیکوکار و حتی علاقه زن و شوهر به یکدیگر مستحب است. برخی افراد هستند که دوستی با آنها مکروه است مثل دوستی با انسان دروغ‌گو، حسود، طمع‌کار، احمق، بی‌وفا.

رابطه دوستی با کافر و غضب الهی

اما موضوع بحث امروز که همان دوستی با کفار است. اگر کسی با کافر و بی‌دین دوست شود گناه کرده است. خداوند در سوره مائده آیه 80 می‌فرماید: «تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُؤْثِرُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ؛ بسیاری از آنان را می‌بینی که با کسانی که کفر ورزیده‌اند دوستی می‌کنند راستی چه زشت است آنچه برای خود پیش فرستادند که [در نتیجه] خدا بر ایشان خشم گرفت و پیوسته در عذاب می‌مانند»، این آیه درباره یهودیان است ولی شامل همه کسانی می‌شود که مدعی پیروی از یکی از ادیان الهی هستند که شامل ما هم می‌شود.

این آیه می‌فرماید که بسیاری از بنی‌اسرائیل را می‌بینید که با کسانی که کافر هستند دوستی می‌کنند. دوستی با کافر موجب می‌شود انسان در آخرت مجازات شود بنابراین اگر کسی می‌خواهد مورد غضب الهی قرار نگیرد باید با دولت بی‌دین یا انسان کافر ارتباط برقرار نکند.

دوست و دشمن انسان

کافر دشمن خداست و دوستی با دشمن خدا در واقع همان دشمنی با خداوند متعال است.

امام علی (ع) فرمودند: انسان سه دوست و سه دشمن دارد. دوست، دوستِ دوست او و دشمن، دشمن او، دوست تو هستند. دشمن انسان، دشمن دوست افراد و دوست دشمن انسان، دشمن هستند. در مورد دوستی با کفار هم همین است اگر کسی با دشمن خدا دوست شد، دشمن خدا شده است.

خداوند در آیه اول سوره مبارکه «ممتحنه» می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! دشمن من و دشمن خود را دوست نگیرید. شما با آنان طرح دوستی می‌افکنید، در حالی که آنان نسبت به حق که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند».

در حدیثی از امام صادق (ع) داریم: کسی که کافری را دوست بدارد با خدا دشمنی کرده است؛ دوست دشمن خداوند همان دشمن خداوند است. بنابراین یکی از عوامل غضب الهی دوستی با دشمن خدا است که دشمن خدا یکی کافران و یکی دیگر ظالمان و جباران هستند.

ستمگران افرادی هستند که دوستی با آنها حرام است. یکی از یاران امام صادق (ع) با شتر افراد را جابه جا می‌کرد. او نقل می‌کند که خدمت امام صادق (ع) رسیدم که ایشان فرمودند: تو همه صفات خوب است اما یکی از کارهایت مورد پسند من نیست؛ اینکه تو شترهایت را به هارون الرشید اجاره می‌دهی. عرض کردم: من برای کار بدی شتر به او اجاره نمی‌دهم گاهی برای رفتن به مکه از من شتر می‌گیرد. حضرت فرمودند: هارون به تو بدهکار هم می‌شود که مثلاً دیرتر به تو پول دهد؟ که او گفت: بله. سپس حضرت فرمودند: آیا حاضری زنده بماند که شترهای تو را دهد؟ پاسخ داد: بله آقا که حضرت ادامه دادند: پس این کار شایسته نیست چون تو منتظری سالم بیاید و کرایه تو را پرداخت کند. او وقتی این سخن حضرت را شنید تمامی شترهایش را فروخت.